

Libraries and librarianship in Hungary

Fontos, hogy a különböző nemzetek tagjai ismerjék egymást, tudatában legyenek kultúráik hasonlóságainak és különbözőségeinek is. A megismerésnek és megismertetésnek megnőtt a jelentősége – és felelőssége – azzal, hogy Magyarország az Európai Unió tagja lett.

A nemzetközi környezetben való érvényesülés jelentősége egy-egy szakmai terület esetében is igaz. A magyar könyvtárügy küldetése meglehetősen hasonló a többi európai könyvtárhoz, céljaiban, fejlesztési trendjeiben nemzetközi trendek érvényesülnek. Régóta éreztük azonban egy olyan jellegű kiadványnak a hiányát, amely a nemzetközi szakmai közösség számára röviden, pontosan, mégis átfogóan mutatja be Magyarország könyvtárügyét és könyvtárait. Ezt a hiányt kívánta pótolni az Oktatási és Kulturális Minisztérium Könyvtári Osztálya és a Könyvtári Intézet gondozásában, a British Council támogatásával elkészült angol nyelvű brosúra. A rövid történeti áttekintés után a hangsúlyt a jelenre tettük, szándékunk az volt, hogy a külföldi olvasók megértsék, mi miért történik a hazai könyvtárügyben, milyen eredményekkel büszkélkedhünk, s milyen gondokkal kell megküzdenuk. Bemutattuk a könyvtári törvényből adódó feladatokat, a könyvtári stratégiákat, a hozzájuk kapcsolódó fejlesztéseket, valamint az ezek nyomán létrejött könyvtárszakmai programokat és orszá-

gos szolgáltatásokat. Külön fejezetet szenteltünk a könyvtárosok helyzetének, a szakmai szervezeteknek és a hazai könyvtári szakirodalomnak. Számos fénykép illusztrálja a kiadványt, s nagy örömünkre szolgált, hogy új és felújított könyvtáráépületeinkről ilyen formában tudtunk hírt adni.

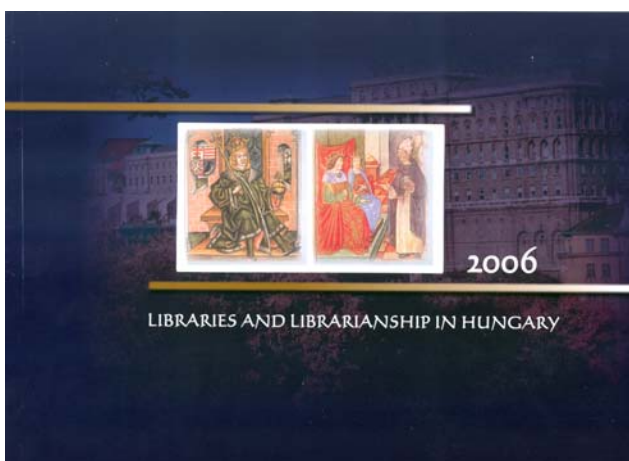
A kiadvány megjelenésének különös aktualitást adott az európai könyvtárfenntartók (NAPLE) konferenciája, amelyet 2006. október 19–20-án rendeztek meg Helsinkiben. A kiadvány, valamint a hazai könyvtárügy fejlesztéseiről, gondjairól és eredményeiről szóló előadás együttesen lehetővé tette, hogy a konferencia résztvevői minderről a helyszínen kapjanak átfogó tájékoztatást.

Skaliczki Judit

Miért született a KSZR?

Az Országos Dokumentumellátási Rendszert (ODR-t) erényeivel-hibáival együtt már ismerjük. Ehhez képest a Könyvtárellátási Szolgáltató rendszer (KSZR) merőben új. Működtetésének elvét a minisztérium könyvtári főosztálya által felkért munkabizottság dolgozta ki, ezeket az elveket, elképzeléseket ismerteti és bevezetésüket, alkalmazásukat segíti az Oktatási és Kulturális Minisztérium megbízásából és támogatásával megjelent összeállítás. „A KSZR a hazai könyvtári rendszer szerves része, az Országos Dokumentumellátási Rendszer kiegészítése. Ahhoz ugyanis, hogy az ODR nyújtotta szolgáltatást az ország bármely részén igénybe vehessék a könyvtárhasználók, könyvtárra, könyvtári szolgáltató helyre, könyvtárbuszra van szükség. Ezek a KSZR eszközei.” – írja Skaliczki Judit a könyv előszavában. (Miért született a KSZR?)

Ezt követően a községi, kistéleplési könyvtárfejlesztési koncepcióról, majd a többcélú kistérségi társulások jogi szabályozásáról olvashatunk (Kenyéri Katalin). Kopcsay Ágnes a KSZR megvalósítását segítő pályázatokat gyűjtötte össze, a KSZR-ről részletesen Ramháb Mária ír. A könyvtárbuszok kistéleplési ellátó szerepét Tóth Máté ismereti. A kötet második felében példamutató gyakorlatokról olvashatunk, így a

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER (KSZR)

Tájékoztató a kistélepülések könyvtári ellátásáról

Oktatási és Kulturális Minisztérium

nagykanizsai (szerző: *Czupi Gyula–Kardos Ferenc*), encsi (*Kércsi Tibor*), sárospataki (*Halász Magdolna*), Heves megyei (*Guszmáné Nagy Ágnes*), Vas megyei (*Pallósiné Toldi Márta*), Baranya megyei térségéről (*Kalányos Katalin*).

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR). Tájékoztató a kistélepülések könyvtári ellátásáról. – [közread. az Oktatási és Kulturális Minisztérium]. – Budapest : Könyvtári Intézet, [2006]–100 p. – (A könyvtári rendszer stratégiai fejlesztése 3.)

(A kiadványt a Könyvtári Intézet oktatási osztálya terjeszti. Ára: 600 Ft.)

‘56-os hírlapjegyzék CD-n

Az összeállítás szerkesztője, *Nagy Zoltán* nem kevesebbet ígér, mint hogy a CD az 1956-os forradalom alatt Magyarországon megjelent újságok talán legteljesebb jegyzékét tartalmazza. Mindezt annak ellenére, hogy számtalan összeállítás látott napvilágot az elmúlt évtizedek során teljes kötetek, bibliográfiák, tanulmányok és szakcikk formájában. E jegyzék többre törek-

szik az elmúlt három évtized tudatos hírlapállomány-védelmi–mikrofilmlezési programja során elvégzett gyűjtőmunka eredményeként. (A kiadvány címanyagának feldolgozója: *Pastyik Endre*, a CD-kiadvány szerkesztője: *Fejős László*, technikai munkatárs: *Szilás Alex*.)

Az 1970 és 2005 közötti 18 ezer hírlapcímről az OSZK Hírlapkönyvtárára alapítva és azt más hazai és határon túli könyvtárakban rejlő magyar napilapokkal, újságokkal kiegészítve közel 35–40 millió filmfelvétel készült. Így kerülhetett sor arra, hogy az 1956-os forradalom idején, 1956. október 23. és november 4. között Budapesten, az egyetemeken, a város kerületeiben és az üzemekben, továbbá a vidéki kisvárosokban megjelent lapokat feldolgozzák. Csak néhány példa ezek közül: a *Jövő Mérnöke*, a *Budapesti Műegyetem* lapjának legteljesebb változata, a *Forradalmi Orvosegyetem* és a *Forradalmi Ifjúság* egyetlen megjelent száma, a *Szabad Viharsarok* Hódmezővásárhelyen megjelent két lapszáma; kis településeken néhány, vagy talán csak egy-egy számmal megjelent újságok, mint a *Dunapentelei Ifju Forradalmár* november 2-án megjelent egyetlen száma. Zárt intézményi gyűjtemények rejtetten kezelt hírlapgyűjteményeihez is hozzájutottak az OSZK mikrofilmlezői, pl. az *MSZMP Párttörténeti Intézete*, a *Budapesti Rendőr-főkapitányság*, a *Belügyminisztérium Könyvtára* hírlapgyűjteményéből több cím most először kerül a szélesebb nyilvánosság elé. Ilyen pl. a *Fegyveres Híradó* Budapesten, vagy a *Budapesti Corvin-köziek* lapja, amely még 1956. november 11–12-én is megjelent, a *Szabad Magyar*

